

Rootslased tutvustasid oma Leader-kogemust

Septembri keskpaigas osalesid Virumaa Koostöökogu tegevjuht Aili Ilves ning juhatuse liige Tõnis Lipp Jäneda maamajanduse infokeskuse korraldatud Leader-tegevusgruppide õppereisil Rootsi, et tutvuda sealsete Leader-võrgustikuga.

14.-18.septembril korraldas Jäneda maamajanduse infokeskus Leader-tegevusgruppidele õppereisi Rootsi, milles osalesid tegevusgruppide juhid ja juhatuse liikmed, põllumajandusministee-riumi, PRIA, maaülikooli, Maalehe ning ETVsaate "Sõida maale" toimetus.

"Kui tegevjuhid enamasti üksteist tunnevad ja saavad omavahel hästi läbi, siis juhatuse liikmete hulgas on väga palju neid, kellega tava-päraselt ei kohtuta, mistõttu on see hea võimalus teiste Leader-tegevusgruppidesse kuuluvate inimestega tut-tavaks saada," tunnistas Aili Ilves, et väljasõitudest

on kahekordne kasu: näed, mida teised teevad ning saad teada ka, kuidas lähimbrus-tes tegutsetakse.

Nii näiteks kasutati sellel korral kasulikult ära pikk bussisõit, mille jooksul jõudis igaüks tutvustada ennast, oma tööd, piirkonna huvitavamaid projekte, nen-dega kaasnevaid rõõme ja muresid.

Tingimused karmimad

Õppereisi esimesel päeval külastati Rootsi maaeluvõrgustiku üksust Jönköpingus, kus tutvustati sealset riiklikku süsteemi Leader-tegevuse rakendamisel.

Esimese asjana said reisilised kätte Virumaa Koostöökogu tutvustava ajalehe.

"Sellest jutust võis küll järeldada, et meie siin oleme nendest palju soodsamas olukorras," tunnistas Ilves, kelle sõnul annab riik seal Euroopa Liidust tulnud rahale omalt poolt 30 prot-senti lisaks, samas kui Eesti panus on 10 protsenti. "Kui

meil on võimalus, et MTÜd saavad toetust 90% ja selt-singud lausa 100% abikõlb-likest kuludest, siis neil on see protsent maksimaalselt 70," selgitas ta.

Vaatamata karmimatele tingimustele kasutatakse toetusraha aktiivselt ning ellu on viidud terve rida huvitavaid projekte, millest osa ka eestlastele tutvustati.

Kalastuskoht ja ürdiaed

"Teisel päeval külastasime ühte tegevusgruppi Sjuhärdis, kus tutvustati meile sealset piirkonda, nende strateegiat ja noortele suu-natud projekte. Viimased on enam-vähem võrreldavad meie "Noored maale" meet-mega. Neil on aga noor-tele mõeldud projektidega tegelemiseks palgal eraldi inimene, kes aitab noortel huvitavaid ideid ellu viia," rääkis Ilves nähtust.

Eestlastele tutvustati ka kalaturismi projekti, mida veab pensionile jäänud ning linnast maale kolinud pere.

"Seal oli järv, suvila moodsis ehitis, autohaagises väike saun, külmkapis kalastajaid ootavad ussikesed ja külmas õlled saunalistele," kirjeldas Virumaa Koostöökogu tegevjuht, kelle sõnul käivad sealset vaikust ja rahu nau-timas nii Rootsi linnade elan-ikud kui ka soomlased.

Teisel päeval külastati ka ürdiaeda. "See oli väike nõiduslik majake, milles olevatel riulitel oli erinevates pakendites ja anumates ürdisegusid, maitsestami-seks mõeldud kastmeid, ürtidega seepe, lõhnako-tikesi, hooldusvahendeid. Kõike ei jõudnud silm haaratagi," tunnistas Ilves, kelle sõnul ehitatakse ole-mas olevale hoonele lisaks veel restorani ning ürtide segamiseks mõeldud kööki. "Aga alguse sai kõik ikka sellest, et inimesed kolisid maale ning istutasid varem pottide sees kasvanud ürdid maha," selgitas ta ning lisas, et kohalikel ürdikasvatajatel oleks sealt nii mõndagi ees-kujuks võtta, et oma tege-

misi edasi arendada.

Rootslased ootavad pulmabuumi

Kolmandal Rootsis vii-bimise päeval külastati romantilist Läckö lossi, kuhu arendatakse keskust pulmade pidamiseks. "Kuna järgmisel aastal on oodata Rootsis lausa kahte kuning-likke pulmi, siis arvatakse, et eeskuju on nakkav ja panustatakse oodatavasse pulmabuumi," ütles Ilves.

Rootsi traditsioonilised pulmad saavad alguse kirik-liku laulatusena, mille jaoks on lossis olemas ka kabel. Lisaks pakutakse ka toitlus-tust, majutust, transporti, muusikat ning kõike selle juurde kuuluvat.

"Kohalikud projektiaren-dajad tegelevadki sellega, et luua kompleks, mis suudaks rahuldada kõik pulmaliste vajadused," kinnitas Ilves, kelle sõnul oli loss kena ning kui kujutada seda ette pul-madeks ehituna, on tulemus suurepärase.

Läckö lossi arendatakse pulmakeskuseks, kus saab täisteenusel alates registreerimisest ning lõpetades muusika, söögi ja ööbimisega.

Ungarlased võõrustasid külalisi

Ungari maaeluvõrgustiku üksus koostöös kohaliku tegevusgrupiga Cserhatalja korraldas Euroopa Leaderi ürituse Ungaris Kozardis, mille raames oli võimalik külastada ka 18. septembril Budapestis toimunud Ungari maaelu arengu päeva.

Rahvusvahelise Leader-ürituse olulisim osa oli 19. septembril, kui kõik Ungari Leader-tegevusgrupid olid oodatud esitlema oma koha-likke tooteid, toitu, jooke ja käsitööd ning pakkuma turismiprogramme erinevatele Euroopa piirkondadele. Sündmus oli kombineeritud elava maaelu kokakunsti ja puuviljade festivaliga "Ungari lõhnad - Ungari värvid".

Päev varem, 18. septemb-ril toimunud maaelu arengu päeval peeti konverentsi, mis tutvustas Leader-tege-vust Ungaris ning seni edu-kamaks osutunud projekte. Leader-tegevus sai Un-garis alguse 2004. aastal. Kui aasta hiljem oli neil tegevus-gruppe 70, siis praeguseks on nende arv kasvanud 96.

Külaliste võõrustajaks oli Ocerhatalja LAG, milles on 114 liiget ning mis hõlmab

25 küla ja ühte linna. Kokku on tegevusgrupi piirkonnas 35 000 elanikku.

Üheks huvitavamaks ungarlaste tutvustatud pro-jektiks oli turismimarsruut, mis kulgeb mööda lindude rändedeid. "Along Bird's Routes" nime kandvas pro-jektis loovad lisaks ungar-lastele kaasa ka Soome, Rootsi, Taani, Poola, Itaalia ja Portugal. Mööda lindude rändeteid liikumine annab võimaluse suhelda teiste riikide ja rahvastega.

Kolmandal õppereisipäeval tutvustati meile Domoszlo-Eger-Tokaj veinipiirkonda, kus jäid silma suured maisi-

ja päevalillepõllud ning vii-namarjaistandused. Samuti külastasime sellel päeval mitmeid kohalikke suvelõ-puüritusi, mida meil võib võrdsustada külapäevadega.

Virumaa Koostöökogu sõlmis kohapeal kirjaliku kokkuleppe ühe Ungari tegevusgrupiga, mis kevadel külastas ka Virumaa Koos-töökogu ja Kirderanniku Koostöökogu korraldatud koostöökonverentsi. Lepin-guga kinnitati oma soovi teha edaspidi koostööd ning vahetada kogemusi.

ANNE KALAMÄE

